

DESPRÉS

DE LA FI

DEL MÓN

EXPOSICIÓ AL
CCCB
25.10.2017 - 29.4.2018

Dossier de premsa

CCCB. Montalegre 5. 08001 Barcelona / T 93 306 4100 / www.cccb.org

Una exposició de

en coproducció amb

CCCB Centre de Cultura
Contemporània
de Barcelona

F A C T

Bluecoat

RIBA#NORTH
Architecture.com

Amb el suport de

 **Diputació
Barcelona**

 **Ajuntament
de Barcelona**

 **Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat**

 **Sabadell
Fundació**

 we
wetransfer.com

I la col·laboració de

Mitjans col·laboradors

Institut
de Ciències
del Mar **ICM**

 CSIC

 **IGNIA
GREEN**

ara.cat

 3
TELEVISIÓ DE CATALUNYA

**CATALUNYA
RÀDIO**

Imatges en alta i vídeos per descarregar a:

<http://www.cccb.org/ca/connecta/premsa/despres-de-la-fi-del-mon/226728>

Servei de premsa del CCCB

Mònica Muñoz · Irene Ruiz · Aina Maria Cantalops
34 93 306 41 23 · premsa@ccb.org · www.cccb.org

ÍNDEX

01.- Presentació	4
02.- Recorregut de l'exposició (Textos de sala)	5
03.- Artist Talk	11
04.- Estació Beta.....	12
05.- Estació Ciutat	15
06.- CV comissari.....	20
07.- CV artistes.....	21
08.- Catàleg	25
09.- Activitats	26
Debats i conferències.....	26
CCCB Educació	28
Programa de cinema d'animació: Viure la Terra.....	30
10.- Informació general	31
11.- Crèdits de l'exposició	32

01.- PRESENTACIÓ

«Aquesta civilització s'ha acabat. I tothom ho sap.» McKenzie Wark
«El marxisme pot incloure els no-humans – ha d'incloure els no-humans.» Timothy Morton

En les pròximes dècades la humanitat s'enfronta a un dels reptes més complexos de la seva història. En la segona meitat del segle XXI haurem de deixar d'emetre CO² a l'atmosfera, per sempre. «[Després de la fi del món](#)» és un assaig espacial sobre el present i el futur de la crisi climàtica: un viatge als paisatges del planeta Antropocè i una conversa amb els humans i els no-humans del 2100.

Artistes, filòsofs, muntanyes de sorra, novel·listes, animals marins, dramaturgs, plantes, arquitectes, objectes, dissenyadors especulatiu, rius contaminats, satèl·lits, científics... treballen plegats per imaginar escenes, explicar històries i construir estratègies per sobreviure al món que ve. El resultat és una experiència hipnòtica, d'estranyament, que parla del trauma davant la magnitud de la crisi i la pèrdua del món tal com el coneixíem, però també de l'oportunitat de canvi i la urgència d'un pacte entre generacions.

«Després de la fi del món» es desenvolupa en vuit instal·lacions immersives a la sala d'exposicions, una base d'experimentació i acció participativa a l'espai públic de la ciutat de Barcelona, i el disseny i el desplegament d'un «Ministeri del Futur» que concebi la política del molt llarg termini, per investigar les condicions de desigualtat i temporalitat i les diferents magnituds en què es defineix la crisi.

Instal·lacions immersives

Els participants del projecte formen una coalició d'humans i no-humans, entre els quals destaquen la companyia de teatre documental alemanya **Rimini Protokoll** (DE), que desenvolupa una experiència dramàtica sobre les espècies guanyadores i perdedores en la crisi climàtica; **Tomás Saraceno** (AR), que presenta l'agència espacial de l'Aerocè, un projecte d'arquitectura utòpica que imagina l'atmosfera com un nou territori per a l'expansió de la humanitat, o les expedicions a l'Antropocè d'**Unknown Fields Division (Kate Davies + Liam Young)** (UK), un viatge a través de les infraestructures globals de la moda explorant els paisatges materials del disseny. **Charles Lim** (SG) estrena la seva investigació sobre la terraformació de Singapur, un país fet de sorra artificial en guerra contra la pujada del nivell del mar. La plataforma de comissariat de fotografia satèl·lit **Overview** (US) ens enfronta en una instal·lació amb la realitat de la nova pell de la Terra. L'estudi de disseny-ficció **Superflux** (IN/UK) ens trasllada a un apartament del 2050 en un món en què les sequeres i els huracans han canviat la nostra manera d'alimentar-nos. L'enginyera i artista **Natalie Jeremijenko** (AU), un referent en les relacions entre art i ciència, instal·la a l'exposició la seu de la seva Clínica de Salut Ambiental, per construir noves relacions mútuament beneficioses entre les diferents formes de vida que conviuen a la ciutat.

L'exposició disposa, a més a més, d'un *pròleg escènic* a càrrec de l'escriptor **Kim Stanley Robinson** (US), un dels noms cabdals de la literatura de ciència-ficció contemporània, i un assaig-instal·lació en cinc capítols del filòsof **Timothy Morton** (UK), pare de la *dark ecology* i del concepte d'*hiperobjectes*.

02.- RECORREGUT DE L'EXPOSICIÓ (Textos de sala)

«Aquesta civilització s'ha acabat. I tothom ho sap.» McKenzie Wark

Al desembre del 2015, els ciutadans de les nacions del món vam subscriure un pacte, l'Acord de París, que ens vincula amb el humans, els ecosistemes i les espècies del demà.

En les pròximes dècades la humanitat s'enfronta a un dels reptes més complexos de la seva història: en la segona meitat d'aquest segle haurem de deixar d'emetre CO₂ a l'atmosfera i abandonar els combustibles fòssils per sempre. Tant si els objectius de l'Acord es compleixen com si no, el planeta entre el 2050 i el 2100 serà molt diferent del planeta en què vam néixer. No n'hi haurà prou amb substituir el petroli i el gas per energies renovables. Ens veurem obligats a esforços i renúncies molt més profunds i a reimaginar la nostra cultura sencera, la nostra manera de viure: des del disseny de les ciutats i les llars a la mobilitat o l'alimentació.

Si fracassem i la Terra el 2100 és de 3°C a 4°C més càlida que avui, la vida dels humans i no humans tindrà lloc en condicions extremes. Es multiplicaran els incendis forestals, les sequeres i els huracans. La desforestació, la desertització i el desgel dels pols amenaçaran la producció alimentària global i tindran lloc grans migracions de refugiats climàtics, a mesura que la pujada del nivell del mar amenaci illes i ciutats costaneres. Es multiplicaran les espècies extingides.

«Després de la fi del món» és un assaig espacial sobre el present i el futur de la crisi climàtica. És un viatge als llocs i els paisatges del planeta Antropocè, modelat i reconstruït fins a l'extrem per la humanitat i el capital. És una investigació sobre el trauma col·lectiu que suposa aquesta situació paralitzant, la magnitud de la qual sembla que ens supera.

Sobretot, aquesta exposició és una apel·lació a abandonar l'antropocentrisme i la política del curt termini, per deixar de situar els nostres interessos, els de les dones i els homes del 2017, per damunt dels nostres companys, la resta d'espècies amb les quals convivim a l'únic planeta que tenim, i dels nostres hereus, els éssers humans i no-humans del 2100.

KIM STANLEY ROBINSON
BENJAMIN GRANT
UNKNOWN FIELDS DIVISION (KATE DAVIES + LIAM YOUNG)
CHARLES LIM
RIMINI PROTOKOLL
SUPERFLUX
TOMÁS SARACENO
NATALIE JEREMIJENKO

Amb la col·laboració especial de **TIMOTHY MORTON** en el paper de Ministre del Futur

Pensa't com a planeta

Pensa't com a planeta.

El cinquanta per cent de l'ADN del teu cos no és ADN humà. Pensa en el que això implica. Vol dir que ets un ecosistema complex, com un bosc o un pantà. Existeixes com les meduses a l'oceà: la Terra entra i surt de dins teu amb cada respiració. Així que quan parles del teu planeta, estàs parlant del teu cos. I recorda: una febre et pot matar.

Prova d'aguantar-te la respiració durant un minut. Després, tot et semblarà diferent.

Sent-te com un bosc, el vent bufant entre les teves fulles. Totes aquelles espècies ballant juntes dins teu: imaginar-t'ho et pot fer marejar una mica. No sembla que sigui possible. I, malgrat tot, és possible, durant una estona, encara que no sàpigues com. Tornes a respirar, continues.

Els humans hem sobreviscut eres glacials i eres càlides, també erupcions volcàniques que han mantingut el sol tapat durant anys i anys. Una vegada, fa uns setanta mil anys, una erupció volcànica va cobrir el sol fins al punt que gairebé va extingir la humanitat. Només uns milers de persones van sobreviure, la majoria a la costa del sud d'Àfrica, on les cloïsses i les cebes dels pantans van proporcionar-los prou aliment per passar els anys foscos.

Aquella gent va haver de tornar a començar la història humana de bell nou, i ho va aconseguir. La gent és tenaç. La vida vol viure.

Quan respires, el món entra i surt de tu. Quan inhales, el món et dona energia. Quan exhales, tu dones energia al món. Totes aquestes reaccions químiques s'agiten sota l'impacte de l'enorme poder d'energia del sol. Som criatures del sol. Ara, arriba més llum del sol a la Terra de la que retorna a l'espai. L'energia sobrant equival aproximadament a mig vat per metre quadrat, ininterrompudament, pertot arreu. És una quantitat petita però mai no s'atura. És així com ens acostem a la fi del món que coneixem.

Llavors ve el temps després de la fi del món. Perquè continuen passant coses, i la història mai no s'atura.

Tu ets el planeta pensant. Tu saps com vas canviar el teu cos; fou per accident. Ara saps que pots tornar-lo a canviar expressament. És molta feina, però es pot fer. És físicament possible, químicament possible.

I com que és possible, estàs obligat a fer-ho. Trigaràs dècades, però ets una criatura quadridimensional, que s'estén al llarg del temps «com gegants submergits en els anys». Saps que hi haurà un futur, i com que tu ho saps, el planeta ho sap. No Gaia: tu. Veus futurs diversos, et mous en una direcció que tu tries. Primer ho penses, després ho fas. El planeta ho fa.

Cada moment és estrany, ho sents quan mires al teu voltant. Ara és més estrany que mai. Volem endavant cada cop més de pressa, la història s'accelera. Tant la catàstrofe com la utopia són possibles a partir d'ara, mentre la zona intermèdia esdevé cada cop menys probable. Serà l'una o l'altra, la dolenta o la bona, una catàstrofe o una utopia. És una decisió difícil, i l'estem prenent ara amb tot allò que fem i que no fem. Som els homes primitius d'una civilització desconeguda.

Així que aquí i ara, en aquest moment singular, explora alguns aspectes del present, alguns futurs possibles. Recorda't de sentir-te medusa a l'oceà. Sent-te bosc, vivint amb tots els altres dins del teu cos. Imagina't habitant algun d'aquests escenaris on ets a punt d'entrar, i llavors pren algunes decisions sobre què cal fer, com anar endavant. Pensa't com el planeta.

INSTAL·LACIONS

Aquesta exposició és un viatge a través de vuit escenes i històries sobre el planeta Antropocè i els futurs possibles de la Terra.

Entre les escenes proposem uns espais frontissa o intermedis de descompressió, les **Sales d'Espera**. Aquests espais circulars també són la seu del **Ministeri del Futur**, una iniciativa artística per convèncer els governs del món perquè habilitin mecanismes per a la política del llarg termini. Aquest projecte de creació col·lectiva pretén donar representativitat als hereus del planeta, humans i no humans, que encara no tenen ni veu ni vot.

El primer ministre del Futur l'encarna el filòsof **Timothy Morton**. Creador de conceptes com «hiperobjecte» i «ecologia fosca», Morton és un dels pensadors de referència mundial preocupats per imaginar una nova relació amb el planeta. El seu programa com a ministre del Futur es desgrana en una conferència escènica en cinc capítols, repartits entre les Sales d'Espera.

VISTA GENERAL

BENJAMIN GRANT

Fa poc més de cinquanta anys que gràcies als primers satèl·lits i missions espacials vam poder veure per primer cop una imatge de la Terra. «Blue Marble», la fotografia feta el 1972 per la tripulació de l'Apollo 17, s'ha convertit en la representació més cèlebre del planeta i ha deixat fixada en el nostre imaginari una esfera immaculada definida pel blau i el blanc.

El 2017 l'espècie humana ha demostrat ser una força geològica que rivalitza amb la naturalesa mateixa en la seva capacitat d'alterar i transformar la superfície i les entranyes de la Terra, el fons dels oceans i les capes de l'atmosfera. La imatge de l'«esfera blava» ja no reflecteix la realitat del planeta Antropocè. A 700 quilòmetres per damunt dels nostres caps, els satèl·lits capturen amb detall la nova pell de la Terra, esquarterada i tatuada en tota la seva extensió.

Des d'allà dalt podem veure el catàleg de tots els objectes del món.

Benjamin Grant és el creador d'Overview, un projecte editorial i digital que explora les bases de dades de fotografia satèl·lit per extreure'n imatges que mostren com l'activitat humana transforma contínuament els paisatges.

DESTEIXIT

UNKNOWN FIELDS DIVISION (KATE DAVIES + LIAM YOUNG)

En cinquanta anys, la població humana ha triplicat la seva grandària i la humanitat ha transformat el món per satisfer l'explosió de les seves necessitats materials. El creixement com a motor del progrés i l'estimulació del desig de béns i experiències han disparat la petjada ecològica de cadascun dels ciutadans del primer món. Al planeta Antropocè, el desig és capaç, literalment, de moure muntanyes.

Per satisfer la nostra necessitat inescapable de recursos minerals i orgànics hem tenyit el color dels rius, hem eliminat boscos i hem eixamplat els deserts. Polvoritzem muntanyes i amb la seva sorra canviem el perfil de les costes. El mineral artificial de la nostra era, el plàstic, s'acumula als oceans, emergeix a les platges en milions de fragments i penetra en el sistema digestiu d'ocells, espècies marines i humans.

Els objectes que fem servir cada dia guarden dins seu el rastre d'aquesta transformació. Una peça de roba qualsevol és el producte de sistemes que comprenen tot el planeta.

Unknown Fields Division és un estudi nòmada d'investigació i disseny dirigit per Kate Davies i Liam Young. Al llarg de deu anys d'expedicions als paisatges de l'Antropocè, destapa connexions entre la nostra vida diària i les ecologies industrials dels processos a escala global.

ESTAT DEL MAR 9: PROCLAMACIÓ

CHARLES LIM YI YONG

La transformació de la geografia de la Terra és avui el resultat de la topada entre dues forces oposades: el capital financer, en una explotació extrema dels recursos naturals que no deixa de remodelar el paisatge, i els impactes devastadors del canvi climàtic. En primera línia de combat d'aquest conflicte, una petita i pròspera nació del Sud-est Asiàtic planifica el seu futur.

Singapur és un port clau en les infraestructures globals i un node central en el sistema financer internacional. El seu recurs més escàs és el sòl, que intenta ampliar guanyant terreny al mar. El trenta per cent de la seva superfície ja és terra artificial. Per continuar-se expandint aquest estat s'ha convertit en el principal comprador de sorra del món.

Els seus plans de creixement topen amb una realitat ineludible: cada any, el nivell del mar puja quatre mil·límetres com a conseqüència del desgel dels pols i de l'augment de les temperatures. El 2100 es podria arribar a situar més de 2,5 metres per sobre del nivell actual. La terra reclamada al mar serà la primera que el mar recuperi, en un combat que no sembla tenir fi.

L'artista Charles Lim Yi Yong va ser regatista de l'equip olímpic de vela de Singapur. Des del 2005, el seu projecte Estat del Mar analitza els límits de l'estat nació per mitjà de les coordenades visibles i invisibles del mar.

TOTS HI GUANYEN

RIMINI PROTOKOLL

Al planeta Antropocè les condicions per a la vida han canviat radicalment. Els organismes de la Terra han de sobreviure a una atmosfera nova, a un món més càlid, a aigües més àcides i a un depredador global, l'espècie humana, que monopolitza els ecosistemes i els sobreexplota.

No tots ho aconsegueixen. En quaranta anys hem perdut la meitat de la fauna silvestre. Al segle XX es van extingir 477 espècies vertebrades, i gairebé la meitat dels mamífers han vist reduïts els seus exemplars en un 80%. Hem desencadenat la sisena extinció massiva de la història. De tots els símptomes de la crisi climàtica, aquest és veritablement irreversible.

Però als espais que deixen les espècies desaparegudes, d'altres hi troben una oportunitat per prosperar. Als oceans, la sobrepesca i els residus de plàstic delmen espècies depredadores i faciliten que les seves preses naturals sobrevisquin. La pujada de la temperatura del mar, que redueix la quantitat d'oxigen de l'aigua, impedeix que algunes espècies es reproduïxin mentre que multiplica el nombre d'exemplars d'unes altres. El futur pertany a aquests guanyadors.

Rimini Protokoll produeix peces de teatre documental, obres radiofòniques, propostes sonores i instal·lacions. El seu treball és una recerca constant per expandir les eines del teatre per forjar perspectives inusuals de la realitat.

MITIGACIÓ DEL XOC

SUPERFLUX

Alimentar cada dia 7.500 milions de persones continua sent el problema primordial de la nostra civilització. Al primer món donem per descomptat que disposarem en tot moment, en qualsevol època de l'any i a pocs metres de distància de casa nostra, de tant de menjar com necessitem, encara que per a això hagi d'arribar des de l'altre extrem del planeta. No dubtem que continuarà estant a l'abast de les nostres butxaques i que no hi haurà motiu per fer atenció a la manera que tenim de malbaratar-lo.

En un planeta d'esdeveniments climàtics extrems, aquests dies confiats es poden acabar. Sequeres, inundacions, huracans i un sòl de cultiu cada cop menys fèrtil amenacen de desencadenar grans crisis d'inseguretat alimentària que posarien en perill la garantia del subministrament d'aliments bàsics a tota la població.

Quins serien els recursos i les principals habilitats que s'haurien de desenvolupar per augmentar la nostra independència alimentària? Com seria la cultura culinària en un món així, i com es transformarien l'espai domèstic i la nostra relació amb el menjar?

Superflux és un estudi de disseny especulatiu que crea històries per confrontar l'espectador amb la inestabilitat d'un món canviant. Combina tecnologia, política i cultura per imaginar noves maneres de veure-hi, actuar i ser.

AEROCÈ

TOMÁS SARACENO

L'origen de la crisi climàtica es remunta fins fa 150 anys, quan vam començar a modificar la relació entre l'atmosfera i la humanitat. No hi ha cap solució possible a aquesta crisi que no passi per modificar un altre cop aquesta relació.

A partir de la revolució industrial grans columnes de fum produïdes per la crema de combustibles fòssils a les fàbriques van començar a formar part dels nostres paisatges, en representació del progrés. Tot i que els hàgim ignorat durant dècades, aquests gasos continuen presents en l'aire que respirem, perquè no es poden desplaçar enlloc més. Al planeta Antropocè no hi ha un «fora».

Si al començament de la revolució industrial la concentració de CO₂ a l'aire era de 280 parts per milió, el 9 de maig del 2013 va ser el primer dia de la història en què va travessar el perillós llindar de les 400. Així és com era la composició de l'atmosfera fa quatre milions d'anys, en un món en el qual l'espècie humana no existia.

Reimaginar la nostra relació amb l'atmosfera, en una nova civilització de zero emissions, és una de les utopies crucials per arribar al món del 2100.

Tomás Saraceno integra en el seu treball l'especulació artística, l'arquitectura, les ciències naturals, l'astrofísica i l'enginyeria. Els seus projectes proposen maneres sostenibles d'habitar i percebre el medi ambient i de crear noves relacions simbiòtiques amb la Terra.

CLÍNICA DE SALUT AMBIENTAL

NATALIE JEREMIENKO

Al món després de la fi del món hi necessitarem un nou pacte entre l'home i la resta de la biosfera. És possible reemplaçar les formes de relació basades en l'explotació dels recursos naturals i el sotmetiment de totes les espècies a les nostres necessitats per d'altres en què tots resultem beneficiats. Aquesta és la visió del mutualisme, que, de fet, evidencia que la major part de les relacions entre organismes que es donen al món natural són de col·laboració, no de competició.

La urbanització accelerada del planeta al segle XXI converteix les ciutats (responsables del 70% de les emissions de CO₂) en el lloc clau per forjar aquest nou pacte mutualista. La Clínica de Salut Ambiental és un centre d'investigació, educació i pràctica per millorar la nostra qualitat de vida a la ciutat mitjançant la col·laboració amb els nostres veïns no humans: els ciutadans insectes, els ciutadans vegetació, els ciutadans microscòpics.

L'artista, enginyera i inventora Natalie Jeremijenko treballa en aquest àmbit del disseny de sistemes mutualistes socioecològics. Els seus projectes parteixen de la participació i la col·laboració entre humans i no humans per forjar la nostra relació amb la naturalesa. Jeremijenko ha estat convidada a establir la Clínica a Barcelona i, conjuntament amb l'equip del CCCB i amb tots vosaltres, reimaginar els nostres sistemes urbans compartits per tal de millorar la salut humana i ambiental en benefici de tots plegats.

FEM-HO MILLOR!

ARTIST TALK: UN VIATGE MÉS ENLLÀ DE LA FI DEL MÓN

Data: Dimecres, 25 d'octubre

Espai: Auditori del CCCB

Horari: 18.30 h

Entrada gratuïta

Participants: **Benjamin Grant, Liam Young+Kate Davies, Charles Lim, Stefan Kaegi, Anab Jain, Natalie Jeremijenko** en conversa amb **José Luis de Vicente** i el filòsof **Timothy Morton**

Els creadors que han donat forma a l'exposició «Després de la fi del món» s'uneixen en aquesta activitat per construir una narració compartida a vuit veus. Partint dels seus projectes per a l'exposició, els participants comparteixen les seves recerques en àmbits com les pràctiques artístiques, l'arquitectura i el disseny especulatiu, la filosofia contemporània o el teatre participatiu.

Presentada pel comissari José Luis de Vicente, l'activitat està pensada com un viatge en tres actes recorre amb imatges i històries els paisatges del planeta Antropocè, i especula amb les vies d'escapament cap als diferents futurs possibles més enllà de la crisi climàtica.

Programa

18.30. Pròleg

Vídeo - **Kim Stanley Robinson:** *Think of Yourself as a Planet*

Benvinguda - **José Luis de Vicente**

18.45. Primer acte

Benjamin Grant (Daily Overview): *La nova pell de la Terra*

Liam Young + Kate Davies (Unknown Fields Division): *Viatges al centre de l'Antropocè*

Charles Lim: *Cròniques des del front del canvi climàtic: la terraformació de Singapur*

19.45. Segon acte

Rimini Protokoll: *El teatre documental com estratègia per al canvi. Una conversa sobre l'empatia, el trauma i el salt a l'acció*

20.00. Tercer acte

Anab Jain (Superflux): *Per què necessitem imaginar futurs diferents?* En aquesta presentació, Superflux, un dels estudis de disseny més importants del món dedicats a crear narratives especulatives, explora el marc de la crisi climàtica com a crisi de la imaginació.

Natalie Jeremijenko: *Una utopia mutualista per a les ciutats.* Presentada per Josep Perelló, comissari del projecte participatiu «Estació Ciutat» que es realitza a l'espai públic de Barcelona a través de l'artista.

20.45. Epíleg

Timothy Morton: unes paraules de tancament sobre la solidaritat amb els no-humans i humans del 2100.

04.- ESTACIÓ BETA

L'**Estació Beta** es convertirà, un cop més, en un espai/laboratori de trobada, de treball i de generació de coneixement de les comunitats d'àmbits científics, tecnològics i culturals de Catalunya (universitats, centres de recerca, centres tecnològics...) pròximes als temes que tracta l'exposició, que enriquiran el debat i la reflexió amb formats tan diversos com ara tallers, col·loquis, presentacions, visites comentades...

En aquesta ocasió, aquest espai també acull la instal·lació de l'artista **Natalie Jeremijenko: Clínica de Salut Ambiental** que tindrà el seu paral·lel al barri de Sant Martí amb l'**Estació Ciutat** on s'establirà com a centre d'operacions ciutadanes per la millora ambiental urbana.

ACTIVITATS DE L'ESTACIÓ BETA

Dijous 2 de novembre, a les 18.30 h

«**Llei catalana de canvi climàtic: tenim la llei que mereixem?**». **Diàlegs ambientals 2017**
Amb **Ferran Civit**, diputat al Parlament de Catalunya; **Salvador Lladó**, investigador al Leitat Technological Center, i **Josep Escarrà**, vicepresident del Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya.

Dijous 16 de novembre, a les 18.30 h

Col·loqui «Ecomoda: Cap a la sostenibilitat de la moda»

Amb **Joan Rieradevall**, investigador de l'ICTA, i **Carol Blázquez** i **Pepe Barguñó**, emprenedors del sector de la moda sostenible.

Dijous 30 de novembre, a les 17 h

Visita guiada a l'exposició i Club de lectura IND+I

Amb **Pere Puigdomènech**, professor d'investigació al Centre d'Investigació en Agrigenòmica (CRAG), i **Àngels Santigosa**, directora del Departament d'Estudis a Barcelona Activa.

Dimarts 12 de desembre, a les 18.30 h

Visita comentada a l'exposició i col·loqui «Les conseqüències del canvi climàtic: una visió geopolítica del nostre planeta»

Amb **Antoni Biarnés**, director del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya, i **Eugènia Bretone**, interventora a la Junta Directiva del COLPIS i membre de la Xarxa d'empreses espanyoles per a l'Economia Verda (ECOVE).

Dijous 14 de desembre, a les 18.30 h

Col·loqui: «Els orígens de l'antropocè: Una visió de llarga durada»

Amb **Javier Fernández**, **Sergi Lozano** i **Robert Sala**, investigadors de l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES).

Dissabte i diumenge 20 i 21 de gener

Datathon sobre la qualitat de l'aire a Barcelona

L'objectiu d'aquesta *datathon* és el de calibrar un model predictiu de la qualitat de l'aire a partir de les dades facilitades.

Organitza: BCN Analytics, Barcelona Supercomputer Center, Eurecat i Letat / Patrocina: Holaluz, Gauss & Neumann, Mobile Week Barcelona, SocialPoint.

Dijous 25 de gener, a les 18.30 h

Cinefòrum «Narratives de l'antropocè»: *Metropolis* (Fritz Lang, 1926)

Amb **Maria del Carme Llasat**, directora del Departament de Física Aplicada de la UB, del Grup d'Anàlisi de Situacions Meteorològiques Adverses (GAMA), i **Oliver Hochadel**, historiador de la ciència i investigador del CSIC a la Institució Milà i Fontanals.

Dijous 8 de febrer, a les 18.30 h

Col·loqui: «Les cobertes verdes, elements clau per aconseguir una ciutat més verda i sostenible»

Amb **Alberto Hoyo**, *product manager* a Igniagreen, un representant de **Greenhood** i **Núria Garcia Lopez**, Directora tècnica de l'Institut Municipal de Paisatge Urbà.

Dissabtes 17 i 24 de febrer, de 10 a 13 h

«Taller de realització de documentals sobre narratives de l'antropocè»

Amb **Carlos Tabernero**, doctor en biologia i professor d'història de la ciència al Centre d'Història de la Ciència (CEHIC); **Òscar Cusó**, biòleg i comunicador audiovisual i realitzador de documentals sobre natura, ciència i història, i **Josep Padró**, professional polifacètic que treballa sobretot com a *filmmaker* i *storyteller* independent.

Dimarts 20 de febrer, a les 18.00 h

Lliurament dels premis als joves guanyadors de «#MyEcoMobility Datathon: Nous patrons sostenibles de mobilitat urbana»

Organitza: CCCB, UPF, Consorci d'Educació de Barcelona (Generalitat de Catalunya – Ajuntament de Barcelona), Fundació Collserola / Patrocina: Mobile Week Barcelona / Col·labora: Ecoembes.

DIJOUS 22 FEBRER, a les 18.30 h

Cinefòrum «Narratives de l'antropocè»: *Darwin's nightmare* (La pesadilla de Darwin, Hubert Sauper, 2004)

Amb **Daniel Sol**, doctor en biologia i investigador científic del CSIC al CREAM; **Ivan Pintor**, guionista i professor de cinema contemporani i història del còmic a la UPF, i **Carlos Tabernero**, doctor en biologia i professor d'història de la ciència al Centre d'Història de la Ciència (CEHIC).

Dimecres 7 de març, a les 18.30 h

«Després de la fi del món» vist per Barcelona + Sostenible

Organitza: Barcelona Sostenible (Àrea d'Ecologia Urbana, Ajuntament de Barcelona) i CCCB.

Dijous 8 de març, a les 18.30 h

Col·loqui: «Intel·ligència artificial com a eina davant els fenòmens meteorològics extrems»

Amb **Xavier Clotet**, doctorat en física, desenvolupa projectes de R + D sobre eines innovadores per al sector elèctric que fan referència a esdeveniments meteorològics extrems i seguretat crítica d'infraestructures.

Dijous 15 de març, a les 18.30 h

Col·loqui: «Bosc en moviment. Com afectarà el canvi climàtic els nostres boscos?»

Amb el grup «**EcoPhys: Fisiologia ecosistèmica i canvi global**» del CREAM.

Dijous 22 de març, a les 18.30 h

Cinefòrum «Narratives de l'antropocè»: *O menino e o mundo (El niño y el mundo, Alê Abreu, 2013)*

Amb **Jordi Sunyer**, cap del programa de Salut infantil de l'ISGlobal i catedràtic de medicina preventiva i salut pública de la UPF, i **Jordi Sánchez-Navarro**, professor i director dels Estudis de Ciències de la Informació i la Comunicació de la UOC i programador de la secció «Anima't» al Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Sitges.

Dimecres 4 d'abril, a les 18.30 h

«Després de la fi del món» vist per Barcelona + Sostenible

Organitza: Barcelona Sostenible (Àrea d'Ecologia Urbana, Ajuntament de Barcelona) i CCCB.

Entitats organitzadores: Barcelona + Sostenible (Àrea d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona), Centre d'Història de la Ciència. Facultat de Medicina (CEHIC) UAB, Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya, Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals - CREAM - UAB, Escola de Cinema i Interpretació Plató, Grupo AIA, IND+I Viladecans, Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES).

Entitats col·laboradores: Ateneu Barcelonès, Centre de Recerca en Agrigenòmica (CRAG), Ecoalf, Filmin, Greenhood, Igniagreen, Mobile Week, Thinking MU.

PREMI INTERNACIONAL A LA INNOVACIÓ CULTURAL

Implementació del projecte guanyador de la II edició: «THE NEWTON MACHINE»

El Premi Internacional a la Innovació Cultural és un certamen biennal i temàtic que té com a objectiu estimular projectes que explorin possibles escenaris culturals dels pròxims anys. El premi s'activa el 2015 com un nou espai de reflexió, difusió i producció de propostes que ofereixin solucions imaginatives davant dels reptes culturals del segle XXI.

La segona edició, celebrada el 2017, proposava una reflexió sobre les solucions que, des de la cultura, es poden aportar al canvi climàtic. El projecte guanyador, que porta per títol «The Newton Machine» va rebre com a premi la dotació econòmica i el suport productiu necessaris per a la seva execució en el CCCB.

«The Newton Machine» és obra de **James Auger** i **Julian Hanna** (Madeira Interactive Technologies Institute, Portugal) i Laura Watts (IT University of Copenhagen, Dinamarca), en col·laboració amb Community Energy Scotland. El projecte converteix un tema eteri com el subministrament i l'emmagatzemament d'energia en una idea tangible que es pot experimentar a través d'una instal·lació en directe. A més, al tractar-se d'un projecte de model energètic comunitari, proporciona capacitat d'acció i empodera la ciutadania. La instal·lació, que convida al públic a entendre els reptes del seu propi context per trobar solucions imaginatives, es presentarà en el marc de l'exposició del CCCB «Després de la fi del món», a partir de gener de 2018, amb el suport de l'equip gestor del Premi i del Servei d'Exposicions del CCCB.

05.- ESTACIÓ CIUTAT

L'Estació Ciutat parteix del marc conceptual del projecte **Clínica de Salut Ambiental** de l'enginyera i artista **Natalie Jeremijenko** per *Després de la Fi del Món*. En la seva proposta per a l'exposició, Jeremijenko ocupa part de l'Estació Beta del CCCB —l'espai laboratori que acull activitats i comunitats diverses—, per mostrar el seu projecte vital: una clínica que millora la salut ambiental de les ciutats a través d'una sèrie de receptes per que aposten pel redisseny de la nostra relació amb els sistemes naturals. Amb el propòsit d'aplicar aquestes receptes fora dels murs de la sala d'exposicions i de la institució, en aquesta ocasió l'Estació Beta tindrà el seu paral·lel en l'espai públic amb l'Estació Ciutat. Així doncs, l'Estació Ciutat esdevé seu activa de la Clínica de Salut Ambiental per Barcelona i s'estableix com a centre d'operacions ciutadanes per la millora ambiental urbana.

Amb **base al Districte de Sant Martí, en coproducció del CCCB i l'Ajuntament de Barcelona i amb la col·laboració d'una àmplia diversitat de comunitats**, el projecte respon col·lectivament a grans reptes alineats amb els objectius del **COP21** relatius a les ciutats. Entre aquests propòsits destaquen: incrementar l'índex de superfície foliar (*leaf area index*), millorar la qualitat de l'aire i altres factors climàtics com l'efecte illa de calor, incrementar la biodiversitat, millorar la qualitat del sòl a través de la gestió de recursos, replantejar la gestió energètica o proporcionar noves estratègies per la gestió i sanejament de l'aigua.

Amb aquests objectius, l'Estació Ciutat conforma una sèrie d'infraestructures perquè la ciutadania posi en marxa les receptes *in situ* a través de tallers i altres activitats. Juntament amb les estratègies i infraestructures proveïdes per l'artista, l'Estació compta amb prop d'una vintena de receptes proposades per centres de recerca científica, projectes europeus i altres entitats compromeses amb la millora ambiental. Aquesta col·laboració s'articula en torn a la figura dels **Doctor X**: investigadors que es comprometen lliurement amb el projecte realitzant receptes relacionades amb el seu àmbit de coneixement. A més de les receptes, els Doctor X aporten dades, protocols de mesura per avaluar-ne l'impacte i l'anàlisi posterior de mostres o la interpretació dels resultats obtinguts. D'aquesta manera, l'Estació Ciutat reuneix una comunitat de doctors sense fronteres disciplinàries que esdevenen experts de la Clínica de Salut Ambiental per atendre Barcelona i la seva ciutadania. En la mateixa línia, cal destacar l'**Oficina de Ciència Ciutadana de l'Institut de Cultura de Barcelona**, que contribueix activament al projecte. Una de les accions més destacades de l'Oficina, és la posada en marxa d'una **Escola Internacional de Ciència Ciutadana**, una trobada (del 20 al 26 de novembre) d'investigadors de tot el món que s'afegiran a aquest esforç col·lectiu per Barcelona creant innovadores receptes de salut ambiental que demanen també de la participació ciutadana.

Les accions proposades introdueixen la participació ciutadana alhora de dissenyar, donar suport i validar les accions realitzades sobre la salut humana i ambiental. En aquest sentit, un dels principals objectius de l'Estació Ciutat és el d'arrelar-se al territori. Posant l'èmfasi en la recerca col·lectiva i la participació pública pròpies de la ciència ciutadana, el compromís col·laboratiu s'estén més enllà de les comunitats científiques, en complicitat amb **comunitats veïnes i escoles del barri del Poblenou**. Gran part de l'activitat doncs, estarà protagonitzada per aquests col·lectius de barri que s'han compromès amb el projecte, fent propis els reptes de l'Estació Ciutat.

Més enllà de l'acció directa *in situ*, tot aquest esforç col·lectiu quedarà recollit en un **lloc web**. D'una banda, el web d'Estació Ciutat servirà com a punt d'informació i arxiu de l'activitat realitzada al Poblenou. D'altra banda, i encara més important, les receptes han estat pensades perquè la ciutadania pugui replicar-les a nivell domèstic en qualsevol lloc, de manera que el web de l'Estació convidarà a contribuir a una millora ambiental a qualsevol context urbà del planeta.

En el seu conjunt, l'Estació Ciutat **trasllada el focus del discurs de l'ambientalisme contemporani** en l'acció creativa, posant l'èmfasi en la recerca col·lectiva i la participació pública. La capacitat humana que hi ha darrere aquest projecte pretén transcendir els incentius regulatoris i de mercat, o les prohibicions i les restriccions. L'Estació Ciutat posa l'accent en bastir relacions de benefici mutu que es puguin generar en el redisseny dels sistemes naturals urbans.

TALLERS I RECEPTES

De dilluns a divendres: matins de 10 a 14 h i tardes de 16 a 20 h. Amb cita prèvia.

Dissabtes i diumenges: obert al públic d'11.30 a 17.30 h.

Entrada gratuïta

1. MESURA DE LA QUALITAT DE L'AIRE

Recepta a càrrec de la **Dra. María Alonso**

Mapping for Change (Regne Unit)

Els òxids de nitrogen (NOx) són gasos que es produeixen per la reacció del nitrogen i l'oxigen en els processos de combustió. A les nostres ciutats, aquests s'alliberen principalment pels tubs d'escapament dels vehicles motoritzats. Un d'aquests gasos, el diòxid de nitrogen (NO₂) és irritant i pot danyar les membranes cel·lulars i produir inflamació a les vies respiratòries. Normalment, els sensors de qualitat de l'aire estan fixos en llocs que no sempre estan a la nostra zona de pas. Els tubs de difusió són una alternativa senzilla i fiable per conèixer la qualitat de l'aire en aquells punts que ens interessin.

2. LES PLANTES A LA CIUTAT I LA SALUT

Recepta a càrrec de la **Dra. Jordina Belmonte** i la **Dra. Concepción de Linares**

Flora urbana i al·lèrgia, Punt d'Informació Aerobiològica, Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA-UAB)

A les ciutats hi ha plantes. Algunes d'aquestes plantes, que anomenem ornamentals, les han escollit els responsables de jardineria i les trobem en parcs, places i carrers. Són plantes seleccionades perquè embelleixin l'entorn, donin ombra, ofereixin aliment i/o aixopluc a animals. Altres plantes com aquestes creixen espontàniament, arreu on el sòl és prou fèrtil i no té un ús assignat. Les ciutats han de tenir plantes, com més diverses millor, però en escollir les espècies que hi plantem, hem de fer atenció que la seva forma de vida no pugui interferir negativament. Un aspecte que cal tenir en compte és la salut i més concretament les al·lèrgies dels ciutadans.

3. APLICACIÓ DE CARBONET (BIOCHAR) ALS SÒLS URBANS: MILLORA DEL CREIXEMENT DE LA VEGETACIÓ

Recepta a càrrec de la **Dra. Teresa Sauras** i la **Dra. Núria Roca**

Secció de Fisiologia Vegetal, Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i Ciències Ambientals, Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona

Secció de Química Analítica, Departament d'Enginyeria Química i Química Analítica, Facultat de Química, Universitat de Barcelona

Una bona qualitat dels sòls urbans a les ciutats és imprescindible per aconseguir zones verdes frondoses que permetin millorar la salut de la població a través de la renovació de l'aire i del seu paper terapèutic per a les persones. Els sòls urbans, com que sovint han estat afectats per activitats industrials, solen estar compactats, per la qual cosa tenen poca capacitat de retenir aigua i nutrients necessaris per a un creixement adequat de les plantes i, fins i tot, poden contenir substàncies contaminants com poden ser els metalls pesants. Aquesta situació és especialment acusada al Poble Nou, antiga zona fabril, però també s'estén a altres zones de la ciutat.

4. APLICACIÓ DE BIOCHAR ALS SÒLS URBANS: MILLORA DEL CREIXEMENT DE LA VEGETACIÓ

Recepta a càrrec de la **Dra. Teresa Sauras** i la **Dra. Núria Roca**

Secció de Fisiologia Vegetal, Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i Ciències Ambientals

Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona

Secció de Química Analítica, Departament d'Enginyeria Química i Química Analítica, Facultat de Química, Universitat de Barcelona

Els sòls urbans són ecosistemes emergents que ofereixen l'oportunitat de crear nous espais naturals a les ciutats. Tot sovint, però, són sòls degradats, de baixa qualitat ambiental per al desenvolupament correcte de la vegetació i es fan necessàries accions de restauració de les funcions del sòl (serveis ecosistèmics) com ara el subministrament d'aigua i nutrients per a les plantes.

5. COMPTATGE DIGITAL DE LA SUPERFÍCIE FOLIAR

Recepta a càrrec del **Dr. Shawn C. Kefauver** i el **Dr. Adrian Gracia Romero**

Grup d'Ecofisiologia de Conreus Mediterranis, Departament de Fisiologia Vegetal, Universitat de Barcelona

La quantitat de verd de la ciutat no es mira en termes de la seves àrees verdes sinó amb l'anomenat índex de superfície foliar (*leaf area index* = LAI). Seguint l'acord COP21, és necessari incrementar sensiblement el verd de la ciutat. Augmentar el verd comporta no només millorar la qualitat de l'aire, sinó que també suposa influir en altres factors climàtics relacionats amb la nostra salut. Analitzarem la superfície verda d'alçada en parcs i jardins o qualsevol altra àrea verda de la ciutat amb l'ús del mòbil i amb altres eines digitals. Recepta recomanada per a més grans de 13 anys.

6. COMPTATGE ANALÒGIC DE SUPERFÍCIE FOLIAR

Recepta a càrrec del **Dr. Shawn C. Kefauver** i el **Dr. Adrian Gracia Romero**

Grup d'Ecofisiologia de Conreus Mediterranis, Departament de Fisiologia Vegetal, Universitat de Barcelona

Volem recollir informació sobre la quantitat de verd dels nostres entorns urbans. Analitzarem la superfície verda de baixa alçada (més baixa de 1,5 metres) en parcs i jardins o qualsevol altra àrea verda de la ciutat amb l'ús de materials que tenim a l'abast i gairebé sense fer servir cap artefacte digital.

7. COMPTATGE DE SUPERFÍCIE FOLIAR EN JARDINS VERTICALS

Recepta a càrrec del **Dr. Shawn C. Kefauver** i el **Dr. Adrian Gracia Romero**

Grup d'Ecofisiologia de Conreus Mediterranis, Departament de Fisiologia Vegetal, Universitat de Barcelona

Els jardins verticals constitueixen una bona estratègia per incrementar el verd de la ciutat sense haver d'ocupar superfície horitzontal. L'índex de superfície foliar es pot veure sensiblement augmentat tal com demana l'acord COP21 relatiu a ciutats. L'acció suposa una millora la qualitat de l'aire i altres factors climàtics relacionats amb la salut. La recepta quantifica l'increment del verd dels jardins verticals amb eines digitals. Recepta recomanada per a més grans de 13 anys.

8. ELS ESPAIS URBANS I ELS SEUS USOS

Recepta a càrrec del **Dr. Pablo Knobel Guelar**

Grup de Conservació, biodiversitat i canvi global, Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA-UAB)

Els espais urbans (i especialment els espais verds urbans) són elements clau en l'urbanisme de qualsevol ciutat i són contextos únics per al desenvolupament de determinades activitats. Tot i així, no tots els espais són iguals: cada espai té les seves característiques i, en conseqüència, cada espai té un ús diferent. La comprensió de quins són els factors que defineixen les relacions entre les característiques dels espais i el seu ús pot ser d'importància vital per a futurs estudis sobre el rol d'aquests espais verds urbans o sobre el disseny de les ciutats.

9. REDUCCIÓ DE CONTAMINACIÓ A TRAVÉS DEL RECICLATGE

Recepta a càrrec del **Dr. Jordi Pietx i Colom** i la **Dra. Esther Garcia**
ECOEMBES

Imagina tot el procés de fabricació d'un envàs des de zero, tenint en compte l'obtenció de matèries primeres. Ara pensa en com es pot reduir aquest procés si fem servir materials reciclats. La diferència és un gran estalvi d'aigua, energia i, per tant, d'emissions de CO₂ que ja no van a l'atmosfera. Volem entre tots quantificar el benefici que suposa per a un ciutadà reciclar llaunes de metall i envasos de plàstic durant una setmana.

10. LA BIODIVERSITAT ORNITOLÒGICA EN PERÍODE DE NIDIFICACIÓ

Recepta a càrrec del **Dr. Abel Julien**
Projecte Nius i Institut Català d'Ornitologia

Els estudis a la ciutat de Barcelona posen de manifest que hi ha una avifauna prou interessant en qualitat i quantitat. En època d'hivernada i migració, els parcs de Barcelona atrauen un gran nombre d'ocells d'espècies molt variades. En època de cria, però, hi ha moltes espècies d'ocells que hi són absents malgrat que l'hàbitat és aparentment adequat per cobrir les seves necessitats d'alimentació. Generalment, la causa és que hi falten llocs apropiats de nidificació, siguin forats, arbustos, arbres o terrenys pedregosos. Aquest projecte vol mitigar els efectes d'aquesta mancança.

11. SEGUIMENT DE LA BIODIVERSITAT ORNITOLÒGICA ALS JARDINS

Recepta a càrrec del **Dr. Abel Julien**
Projecte Nius i Institut Català d'Ornitologia

Les ciutats també hostatgen biodiversitat, especialment a les zones verdes. Els estudis a la ciutat de Barcelona posen de manifest que hi ha una avifauna prou interessant en qualitat i quantitat. El programa Ocells dels Jardins de l'ICO fa un seguiment continuat dels ocells que trobem en jardins públics i privats per obtenir informació que ens servirà per al diagnòstic de la salut de les poblacions d'ocells en entorns humanitzats.

12. ELS COLORS DEL DIÒXID DE CARBONI

Recepta a càrrec de la **Dra. Laia Pellejà** i el **Dr. Fernando Gomollón-Bel**
Institut Català d'Investigació Química (ICIQ)

La quantitat de diòxid de carboni a l'atmosfera ha crescut de manera exponencial en els últims dos-cents anys. El CO₂ és un dels responsables principals del canvi climàtic. A més, el CO₂ és culpable de l'acidificació dels oceans, perquè quan es dissol en aigua es transforma en àcid carbònic (com el dels refrescos) i això pot perjudicar els ecosistemes marins. Descobrirem com el CO₂ acidifica l'aigua quan es dissol. Això es pot veure utilitzant indicadors del pH que canvien de color segons aquest factor.

13. CEL·LES SOLARS AMB VERDURES

Recepta a càrrec de la **Dra. Laia Pellejà** i el **Dr. Fernando Gomollón-Bel**
Institut Català d'Investigació Química (ICIQ)

Cal trobar una font d'energia eficient i renovable per poder satisfer la demanda actual d'electricitat. Una de les solucions més interessants consisteix a aprofitar la llum que ens arriba del sol, i això es pot fer amb cel·les solars de diferents materials. Podem «copiar» les plantes i utilitzar compostos orgànics (com la clorofil·la o els carotens), capaços de transformar la llum solar en energia. Prepararem cel·les solars amb productes que podem comprar al supermercat com verdures o espècies. Les cel·les solars produiran prou energia per encendre un díode LED.

14. PILES AMB GUST DE LLIMONA

Recepta a càrrec de la **Dra. Laia Pellejà** i el **Dr. Fernando Gomollón-Bel**
Institut Català d'Investigació Química (ICIQ)

Les piles estan basades en reaccions químiques. Perquè siguin eficients, solen fer-s'hi servir materials com el liti, el plom o el cadmi. Però també podem obtenir electricitat amb materials

quotidians i de manera neta i sostenible. Prepararem piles amb materials quotidians capaços de generar energia suficient per encendre petits dispositius elèctrics com díodes LED, rellotges o calculadores.

15. SEGUIM ELS RITMES DE LA NATURA

Recepta a càrrec del **Dr. Joan Masó**, la **Dra. Ester Prat**, el **Dr. Joan Pino**, la **Dra. Corina Basnou**, el **Dr. Alberto Masa**, la **Dra. Ester Manzano**, el **Dr. Iñigo Lamsfus**, la **Dra. Cristina Montachini**, la **Dra. Camille Pelloquin** i la **Dra. Uta When**

Ground Truth 2.0, CREAM, Altran, Starlab, IHE-Delft

La fenologia és l'observació dels canvis estacionals en les plantes i els animals, tals com la floració, l'aparició d'insectes i la migració de les aus. Els canvis en els ritmes de la natura donen molta informació als científics sobre els efectes que el canvi climàtic produeix sobre els ecosistemes naturals, però calen sèries temporals llargues, homogènies, validades i ben repartides geogràficament per tot el territori. Es necessiten ciutadans amants de la natura que vulguin aprendre a fer observacions fenològiques i ajudar els científics a estudiar els impactes del canvi climàtic sobre les plantes, els animals i els éssers vius en general.

16. AUTOCONSUM ENERGÈTIC

Recepta a càrrec del **Dr. Albert Tarancón** i el **Dr. Víctor Izquierdo**

Àrea de Materials Avançats per a l'Energia, Institut de Recerca en Energia de Catalunya (IREC)

El 75 % del consum global d'energia es dona a les ciutats, tot i que la població urbana tot just supera el 50 % de la total. Buscar hàbits per a un ús més eficient de l'energia en l'entorn urbà i mostrar les possibilitats dels recursos energètics renovables a les ciutats constitueixen elements crucials per millorar la qualitat de l'aire que respirem.

L'Estació Ciutat és una coproducció del CCCB i l'Institut de Cultura de Barcelona, l'Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona i el Districte de Sant Martí.

Amb la col·laboració de la Taula Eix Pere IV.

La Clínica de salut ambiental x Barcelona es un projecte de: **Natalie Jeremijenko**

Comissariat: **Josep Perelló**

Direcció: **Amanda Masha-Camins**

Disseny de l'espai: **Guillermo Santomà**

Producció de l'espai : **Torrecilla Espais**

Adreça Estació Ciutat

Passatge Trullàs

08005, Barcelona

José Luis de Vicente

Comissari, escriptor i investigador especialitzat en l'anàlisi dels espais culturals existents entre la tecnologia, la innovació social, l'art i el disseny.

Actualment duu a terme diversos programes d'investigació, com ara «Visualizar» (Medialab Prado, Madrid). És comissari de Sónar+D, àrea d'innovació del festival Sónar (Barcelona) i és membre de l'equip de curadors de FutureEverything Festival (Manchester). És membre fundador de Zzzinc, una consultoria especialitzada en la innovació per a entitats culturals.

Ha comissariat múltiples simposis i exposicions sobre art multimèdia, ciència i disseny: «Máquinas y Almas» (2008, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía), «Arcadia» i «Habitar» (2009, 2010, Laboral Centro de Arte), «Invisible Fields» (2011, Arts Santa Mònica), «Playtime: Game Mythologies» (2012, Maison d'Ailleurs) i «Big Bang Data» (2014-2017, CCCB, Barcelona; Fundación Telefónica, Madrid; Fundación Telefónica, Buenos Aires; Somerset House, Londres; Espacio Fundación Telefónica, Santiago de Xile i Lima; Artscience Museum, Singapur; Centro de Cultura Digital, Ciutat de Mèxic, DOX-Centre for Contemporary Art, Praga).

Benjamin Grant

Historiador, fundador de DailyOverview

Benjamin Grant ha consagrat la seva vida a difondre l'efecte perspectiva al públic més ampli possible. El 2013 va fundar *Daily overview*, un projecte que explota el poder de la fotografia per satèl·lit de màxima resolució per publicar cada dia una imatge de conjunt o perspectiva del nostre planeta, extensa i composta amb tota la intenció. Format com a historiador a Yale, combina la recerca amb una visió artística per oferir una perspectiva sobre la relació de la humanitat amb la Terra que inciti a la reflexió. Les seves composicions creen una tensió per mitjà d'una estètica abstracta que esperona la curiositat de l'espectador per la naturalesa i el relat veritable del que està veient.

Grant ha fet créixer *Daily overview* fins a convertir-lo en un dels blogs més populars dels mitjans socials i és el compte d'Instagram d'orientació ambiental amb una audiència més àmplia. El seu llibre *Overview* ha rebut crítiques entusiastes a *The New York Times*, *The Economist*, *Fast Company*, la CNN i va ser escollit com un dels millors llibres de 2016 per Amazon, *The Smithsonian* i *Los Angeles Times*. Només un any després de la seva publicació el llibre ja s'ha traduït a set llengües. Les imatges del *Daily overview* han aparegut en centenars de publicacions de tot el món. Nombroses exposicions de tot arreu del món han comptat amb reproduccions de gran format de les seves imatges, amb instal·lacions especialment destacables a Munic, San Francisco, Nova York i Los Angeles.

Natalie Jeremijenko

Artista, enginyera i inventora

Natalie Jeremijenko (Austràlia, 1966) viu a Nova York. Dirigeix la Clínica de salut mediambiental i és professora associada al Departament d'arts visuals a la NYU, dins del Departament de ciències computacionals i al Programa d'estudis mediambientals. Els seus àmbits d'estudi de doctorat són la bioquímica, l'enginyeria, la neurociència i la història i filosofia de la ciència.

La pràctica de Natalie Jeremijenko es desenvolupa en l'àmbit emergent del disseny socioecològic de sistemes –xDesign–, un tema crucial a l'Antropocè, a través de la recerca participativa que aborda el repte del segle XXI per reimaginar la nostra relació col·lectiva amb els sistemes naturals. Els seus projectes s'han exposat a diversos museus i galeries, entre els quals s'inclouen el Museu d'Art Modern de Nova York i de San Francisco, el Museu d'Art de Massachusetts, el Museu Whitney, el Museu Nacional de Disseny Cooper-Hewitt Smithsonian, el Museu Guggenheim de Nova York i el Museu Victoria & Albert a Londres. Actualment dirigeix diversos projectes d'art mediambiental arreu del món.

Charles Lim

Artista, creador del projecte Seastate

Charles Lim Yi Yong és llicenciat en belles arts el 2001 per la Central Saint Martins School of Art and Design de Londres. Lim fou regatista professional de l'equip olímpic de vela, per la qual cosa la seva pràctica artística prové d'una relació molt propera amb el món natural, al qual s'aproxima mitjançant la recerca i l'experimentació, el dibuix, la fotografia i el vídeo digital.

El seu projecte en curs Estat del Mar (*Sea State*), iniciat el 2005, analitza els límits biofísics, polítics i psíquics de l'estat nació, a través dels prismes visibles i invisibles del mar. Lim ha participat en nombroses exposicions a Europa i a la regió Àsia-Pacífic, a Documenta11 (juntament amb el col·lectiu tsunamii.net) i Manifesta 7, a les biennals de Xangai, Singapur i Osaka, i més recentment a la Biennial de Sydney, Austràlia, EVA International a Irlanda i la Triennial d'Aichi a Japó.

Les seves exposicions individuals més recents han tingut lloc al Centre d'Art Contemporani NTU, Singapur (2016) i al Museu Johann Jacobs de Zuric (2017), i el 2015 va representar Singapur a la 56a Biennial de Venècia. El seu curtmetratge documental, *All The Lines Flow Out*, una reflexió sobre les infraestructures de canalització de l'aigua a Singapur, va guanyar el Premi Menció Especial al 68 Festival de Cinema de Venècia el 2011.

Timothy Morton

Filòsof i escriptor molt prolífic, és l'autor del concepte «Dark Ecology» i forma part del nucli de pensadors de l'OOO (Ontologia Orientada a Objectes).

Timothy Morton ocupa la càtedra *Rita Shea Guffey* d'anglès a la Universitat de Rice. Ha col·laborat amb Björk, Olafur Eliasson, Jennifer Walshe, Haim Steinbach i Pharrell Williams.

És autor de *Humankind: Solidarity with Nonhuman People* (Verso, 2017), *Dark Ecology: For a Logic of Future Coexistence* (Columbia, 2016), *Nothing: Three Inquiries in Buddhism* (Chicago, 2015), *Hyperobjects: Philosophy and Ecology after the End of the World* (Minnesota, 2013), *Realist Magic: Objects, Ontology, Causality* (Open Humanities, 2013), *The Ecological Thought* (Harvard, 2010), *Ecology without Nature* (Harvard, 2007), vuit llibres més i 200 assajos sobre filosofia, ecologia, literatura, música, art, arquitectura, disseny i alimentació. L'any 2014 va impartir el cicle de conferències *Wellek* de l'Institut de Teoria Crítica.

Rimini Protokoll

Col·lectiu de directors teatrals

Rimini Protokoll és el segell amb què firmen les seves obres **Helgard Haug, Stefan Kaegi i Daniel Wetzel**. Produeixen peces de teatre documental, programes de ràdio i treballen en entorns urbans sota una gran varietat de formes col·laboratives. Utilitzen la recerca, els càstings i els processos conceptuals per aconseguir que el que ells anomenen «els experts» trobin la seva veu única.

Les seves obres inclouen *Call Cutta in a Box*, una interacció en directe entre un locutor indi i uns despatxos escenificats en museus o teatres; *Lagos business angels*, amb gent del món dels negocis de Nigèria; la peça de vídeo multijugador *Situation rooms*; *100% City* que compta amb una mostra de cent ciutadans en un escenari; i també *Weltklimakonferenz*, una simulació de la conferència sobre el canvi climàtic de les Nacions Unides; o *Homevisit Europe*, una intervenció realitzada en centenars de sales d'estar de tot el món.

El 2008, Rimini Protokoll va rebre el premi europeu per a les noves realitats teatrals. El 2011 van guanyar el Lleó de Plata de la 41a Biennal de Venècia, dedicat a les noves realitats teatrals, i el 2015 el Grand Prix del teatre suís.

Kim Stanley Robinson

Considerat un dels autors de ciència-ficció de més prestigi a escala mundial, és un dels principals exponents de la climate fiction.

Kim Stanley Robinson és un reconegut escriptor de ciència-ficció, autor de més d'una vintena de llibres, entre els quals destaca el best-seller *Trilogía de Marte*, i més recentment *New York 2140*, *Aurora*, *Chamán*, *Green Earth* i *2312*, reconegut per la crítica de *The New York Times* i nominat a tots els set premis més importants de ciència-ficció.

El 1995 a fer una estada a l'Antàrtida com a participant del programa d'artistes de la U.S. National Science Foundation, i el 2016 hi va tornar amb el programa de periodistes. El 2008 fou nomenat «Heroi del mediambient» per la revista *Time*. Treballa amb el *Sierra Nevada Research Institute*, the *Clarion Writers' Workshop* i *UC San Diego's Arthur C. Clarke Center for Human Imagination*.

La seva obra s'ha traduït a vint-i-cinc idiomes i ha guanyat una dotzena de premis a cinc països, entre els quals destaquen *Hugo*, *Nebula*, *Locus* i *World Fantasy Award*. El 2016 li van concedir el premi Heinlein Award en reconeixement a una vida dedicada a la ciència-ficció. L'asteroide 72432 fou batejat amb el nom de «Kimrobinson».

Tomás Saraceno

Artista, arquitecte i performer

L'Aerocene Foundation —encapçalada per l'artista Tomás Saraceno— és una organització sense ànim de lucre dedicada a la creació de comunitat, la recerca científica, l'experiència artística i l'educació. La fundació treballa amb artistes, pensadors, científics, investigadors, aeronautes, tecnòlegs, treballadors humanitaris, influenciadors i visionaris amb l'ànim d'incrementar la consciència pública de la circulació global dels recursos i de reactivar un imaginari comú que contribueixi a una nova relació simbiòtica amb la terra.

Superflux

Estudi multidisciplinar de disseny-ficció

Superflux crea mons, històries i eines que ens provoquen i ens inspiren a enfrontar-nos amb la precarietat d'un món ràpidament canviant.

Fundat per **Anab Jain** i **Jon Ardern** el 2009, l'obra primerenca d'aquest estudi angloindi ha dut les aproximacions especulatives al disseny a nous públics, ha treballat per a alguna de les empreses més grans del món, com ara Microsoft Research, Sony, Samsung i Nokia.

Amb els anys l'estudi s'ha guanyat el reconeixement de la crítica per la seva obra que transita els terrenys vastos i interconnectats de la tecnologia, la política, la cultura i el medi ambient per imaginar noves maneres de veure, ser i actuar. La base de col·laboradors i clients de l'estudi no para de créixer, i inclou el govern dels Emirats Àrabs Units, Innovate UK, Cabinet Office UJ, UNDP, Future Cities Catapult i Forum for the Future.

Les obres de l'estudi han rebut guardons internacionals com ara l'Award of Excellence ICSID, el premi d'arts digitals de la UNESCO, el Gran Premi del Festival de Drets Humans de Ginebra, així com guardons atorgats per Apple i el Departament d'Innovació del Govern del Regne Unit.

Els seus projectes s'han exposat internacionalment, en institucions com ara el MoMA de Nova York, el museu Victoria & Albert, la Science Gallery de Dublín, el Museu Nacional de la Xina, el Vitra Design Museum i la Tate Modern.

Unknown Fields Division

Unknown Fields (Regne Unit/Austràlia) és un estudi nòmada de recerca projectual, dirigit per **Kate Davies** i **Liam Young**. En les seves expedicions s'endinsen en les ombres de la ciutat contemporània, per destapar les ecologies industrials i la naturalesa fràgil que la tecnologia i la cultura urbana han posat en marxa. Aquests paisatges llunyans –els icònics i els ignorats, els excavats, irradiats i els pristins– estan integrats en sistemes globals que els connecten de maneres sorprenents i complicades a la nostra vida diària.

Unknown Fields crea objectes i pel·lícules provocatives fruit d'aquestes expedicions, que exploren les narratives disperses que es fusionen per formar la ciutat contemporània. Relaten les seves expedicions en una sèrie de llibres titulats *Unknown Fields: Tales from the Dark Side of the*; la seva obra ha estat publicada extensament a *The Guardian*, la BBC, *Wired* i *New Scientist*, entre molts altres, i els seus projectes s'han exposat a institucions com el Museu Metropolità de Nova York, el Museu Victoria and Albert i el Museu d'Arts i Ciències Aplicades de Sidney.

08.- CATÀLEG

Títol

Després de la fi del món

Autors

José Luís de Vicente, McKenzie Wark, Timothy Morton, Kim Stanley Robinson, Patricia Vieira

Projectes de: Benjamin Grant, Overview // Liam Young + Kate Davies, Unravelled // Charles Lim, About Sea State 9 // Rimini Protokoll, Win-win // Superflux, Mitigation of shock // Tomás Saraceno, Aerocene Space Program // Natalie Jeremijenko, Environmental Health Clinic

Edició

Dues edicions: Català i Anglès // Castellà i Anglès

Editen el CCCB i el Gabinet de premsa i comunicació de la Diputació de Barcelona, 2017

09.- ACTIVITATS

- 1.- Programa de conferències internacionals
- 2.- Debats ICREA
- 3.- CCCB Educació
- 4.- Programa de cinema d'animació: Viure la Terra

1.- PROGRAMA DE CONFERÈNCIES INTERNACIONALS

El CCCB ha convocat alguns dels experts i intel·lectuals més rellevants a escala internacional per parlar de les implicacions del canvi climàtic per al futur del planeta i debatre quins són els reptes als quals hem de fer front com a espècie humana per tal de transformar la nostra manera d'habitar el món.

Conferència de Vandana Shiva

Dilluns 22, de gener de 2018

Filòsofa, ecologista, escriptora i activista, Vandana Shiva és una de les veus més reconegudes a nivell mundial per la defensa del mediambient. Ha fet contribucions acadèmiques molt valuoses, però també mitjançant campanyes de mobilització, en camps tan diversos com els [drets de propietat intel·lectual](#), [biodiversitat](#), [biotecnologia](#), [bioètica](#) o l'[enginyeria genètica](#). Autora d'una obra molt extensa, alguns dels seus llibres traduïts són Terra. *Superar l'era del petroli, per una nova justícia ambiental* (2010) o *Manifiesto para una democracia de la tierra* (2006). El seu darrer llibre és *Who really feeds the world?*(2017), que serà traduït per Capitán Swing.

Conferència de Mckenzie Wark

Dilluns, 19 de febrer

Escriptor i acadèmic, és professor a The New School de Nova York. Ha escrit sobre qüestions molt diverses en els àmbits dels mitjans de comunicació, la cultura visual, la teoria crítica i la Internacional Situacionista. Darrerament, s'ha interessat també pel concepte d'Antropocè, al qual ha dedicat el llibre *Molecular Red: Theory for the Anthropocene* (Verso, 2015).

Conferència de Rosi Braidotti

Dilluns, 12 de març

Catedràtica de Filosofia i directora del Centre per les Humanitats de la Universitat d'Utrecht. Rosi Braidotti ha estat reconeguda per les seves aportacions en l'àmbit del feminisme i la teoria de gènere i és una de les referents principals en el debat sobre el posthumanisme. És autora de *Sujetos nómadas* (Paidós-Argentina, 2000), *Feminismo, diferencia sexual y subjetividad nómada* (Gedisa, 2004) i *Lo Posthumano* (Gedisa, 2015), entre d'altres.

Conferència de Donna Haraway (online)

(Data per concretar)

Donna Haraway és una biòloga i filòsofa estatunidenca. El seu assaig *Manifest per a ciborgs* (1985) ha estat una influent contribució als estudis de la ciència, el [feminisme](#) i el [postmodernisme](#). La seva obra crida a repensar les relacions humà-animal i humà-maquina, i ha generat debat tant en les [ciències naturals](#) com en les [socials](#). Darrerament també ha publicat *Manifiesto de las especies de compañía* (2016) i *Staying in the trouble: making kin in the Chthulucene* (2016).

Conferència de Georges Monbiot (online)

(Data per concretar)

Escriptor reconegut pel seu activisme mediambiental i polític. Escriu setmanalment al diari *The Guardian* sobre aquestes qüestions i és autor de *¿Cómo nos metimos en este desastre?* (2017), *Calor. Cómo parar el calentamiento global* (2008) i *La era del consenso. Manifiesto para un nuevo orden mundial* (2004), entre d'altres. La seva intervenció coincidirà amb la publicació en castellà del seu darrer llibre *Feral* (2017).

2.- DEBATS ICREA:PLANETA 2050

Novembre 2017

El canvi climàtic és l'agent que configurarà el món del futur. Onades migratòries, malalties lligades al clima, zones inhabitables i noves relacions geopolítiques són, sens dubte, alguns dels problemes a què haurà de fer front el planeta en les properes dècades. Els científics, a més, alerten que cada cop és més plausible que l'escalfament global porti el planeta a un punt de no retorn amb conseqüències imprevisibles per a la nostra civilització.

La idea d'un món radicalment diferent del nostre és, possiblement, l'única certesa sobre el futur que ja s'acosta. Tant si volem revertir el procés d'escalfament global com si aquest resulta imparabile, caldrà que comencem a viure de manera molt diferent. Així, si el canvi és inevitable, quins són els horitzons que s'obren per al futur del planeta? Caldrà fer cas dels qui aposten pel decreixement com l'única via possible per sortir-nos-en?

Els **Debats ICREA-CCCB** són una col·laboració estable per donar a conèixer al gran públic els avenços i els reptes de la recerca d'alt nivell que es fa avui a Catalunya. Amb cada debat es presentarà la recerca que estan desenvolupant els investigadors de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats ([ICREA](#)) en diferents àmbits del coneixement.

Totes les sessions del cicle «Planeta 2050» seran conduïdes per la periodista **Mercè Folch**, guionista i copresentadora del programa «El suplement» de Catalunya Ràdio.

7 novembre 2017

Rehabitar la Terra

Conversa amb Ricard Solé i Patrizia Ziveri

14 novembre 2017

Nou clima, noves malalties?

Conversa amb Frederic Bartumeus i Xavier Rodó

21 novembre 2017

El conflicte social i cultural

Conversa amb Paula Casal i Victoria Reyes

28 novembre 2017

Model econòmic i migracions globals

Conversa amb Giorgos Kallis i Pau Baizán

3.- CCCB EDUCACIÓ

ACTIVITATS EN FAMÍLIA

Pluges, desforestació i ecosistemes

Visita a l'exposició en família i taller fes-ho tu mateix

Dissenyat per La Mandarina de Newton

Us proposem una visita guiada en família a l'exposició "Després de la fi del món" i un taller posterior per construir els materials que et permetran observar els canvis i les conseqüències que està vivint el nostre paisatge. Experimentareu amb la terra i les aigües i descobrireu sistemes respectuosos i que s'autoregulen.

Durada: 90 minuts

Aforament màxim 25 persones

Cal inscripció prèvia a taquilles del CCCB: taquilles@cccb.org

Per a famílies amb infants a partir de 6 anys

Preu: 6 Euros / 4 Euros Menors de 12 anys i famílies nombroses / Gratuït Amics del CCCB

Dates:

26 de novembre de 2017 / 27, 28 i 29 de desembre de 2017 / 2, 3 i 4 de gener de 2018 / 18 de febrer de 2018 / 15 d'abril de 2018

Totes les sessions són a les 12h

Col·labora: Mobile Week Barcelona, una iniciativa de Mobile World Capital

Ens hi juguem molt!

Festa i activitats sobre el canvi climàtic per als més petits

Dissabte 18 de novembre, d'11 a 14 h.

Organitzat pel col·legi d'ambientòlegs de Catalunya

Durant tot el matí els nens i nenes d'entre 3 i 10 anys, acompanyats de les seves famílies, podran participar en diferents tallers i racons d'activitat que els permetran conèixer la problemàtica del canvi climàtic i les possibilitats d'actuació per fer-hi front, tot plegat amb un enfocament lúdic a la vegada que divulgatiu i transformador.

Els jocs, les dinàmiques i les propostes els permetran interaccionar de manera engrescadora amb conceptes com les energies renovables, l'estalvi energètic o la importància de la biodiversitat i el verd urbà. Els participants podran divertir-se i gaudir d'una estona en família, i a la vegada se sentiran participants directes de les accions necessàries per a la mitigació dels efectes del canvi climàtic.

Activitat gratuïta.

PÚBLIC GENERAL

Visites comentades incloses en el preu de l'entrada a l'exposició

Dissabte en castellà i diumenge i festius en català a les 11:30 h
Punt de trobada a l'entrada de l'exposició
No cal inscripció prèvia

En les següents dates, les visites ofereixen servei de traducció de llenguatge de signes per a persones sordes (consultar dates definitives al web del CCCB):

Diumenge, 10 de desembre de 2017

Dissabte, 3 de febrer de 2018

Diumenge, 11 de març de 2018

Dissabte, 14 d'abril de 2018

El públic general també pot gaudir de la reflexió i el diàleg dels temes plantejats amb l'equip de mediació situat dins la sala.

PROGRAMA SOCIOEDUCATIU

Consulteu les propostes del programa Alzheimer i del programa ofert dins l'Apropa Cultura al correu electrònic seducatiu@cccb.org.

Si sou un grup amb necessitats específiques, escriviu-nos i treballarem una activitat especialment per a vosaltres, el CCCB està obert per a tothom.

PROGRAMA PER A CENTRES EDUCATIUS

Visites comentades adaptades als diversos públics: Primària, Secundària, Batxillerat, Cicles formatius, grups d'adults

La visita té una durada d'1 hora

3 Euros per alumne. Mínim 15 alumnes

Cal reserva prèvia a: 933 064 135 / seducatiu@cccb.org / www.cccbeducacio.org

Visita lliure

Els docents poden preparar-se l'activitat i portar els grups d'alumnes a visitar l'exposició de forma lliure

Cal reserva prèvia a: 933 064 135 / seducatiu@cccb.org / www.cccbeducacio.org

Tallers per a grups

Som planetaris. Taller recomanat per a grups de Primària

Dissenyat per La Mandarina de Newton

El taller inclou una visita a l'exposició

L'activitat té una durada total de 90 minuts.

4 Euros per alumne. Mínim 15 alumnes

Cal reserva prèvia a: 933 064 135 / seducatiu@cccb.org / www.cccbeducacio.org

L'energia tot ho mou, el repte de la mobilitat. Taller recomanat per a Secundària i Cicles formatius

Dissenyat per La Mandarina de Newton

El taller inclou una visita a l'exposició

L'activitat té una durada total de 90 minuts.

4 Euros per alumne. Mínim 15 alumnes

Cal reserva prèvia a: 933 064 135 / seducatiu@cccb.org / www.cccbeducacio.org

4.- PROGRAMA DE CINEMA D'ANIMACIÓ: VIURE LA TERRA

Dates: 28, 29 i 30 de desembre de 2017 i 3 i 4 de gener de 2018

Espai: Vestíbul principal. Entrada gratuïta

Aquest programa de cinema d'animació vol transmetre les inquietuds i visions més personals del món present i futur d'artistes com **Catya Plate**, **Réka Bucsi** o **Steve Cutts**. Inclou una sessió per a tota la família amb la projecció d'*El nen i el món*, llargmetratge d'Alê Abreu que, a través de la mirada d'un nen, fa una reflexió sobre el món actual.

El nen i el món (*O menino e o mundo*), Alê Abreu, Brasil, 2013, 80 min, sense diàlegs

Un nen petit viu amb la seva família en una idíl·lica zona rural del Brasil, fins que el seu pare se n'ha d'anar a treballar a la ciutat. El nen decideix emprendre un viatge per trobar-lo, una aventura apassionant que el portarà a descobrir un altre món, controlat per la tecnologia, les màquines i els mitjans de comunicació.

Man, Steve Cutts, 2012, Regne Unit, 3 min 36 s, sense diàlegs

In this cold place, Moby & The Void Pacific Choir, Steve Cutts, 2017, Regne Unit, 3 min 15 s, sense diàlegs

L'artista londinenc Steve Cutts, il·lustrador, dibuixant de còmic i animador, utilitza la seva obra per mostrar el seu activisme i denunciar la interacció de l'home amb l'entorn i com aquesta interacció afecta el món on vivim. A *Man* exposa en tres minuts una excel·lent síntesi personal de la relació de l'ésser humà amb la naturalesa al llarg de la història. Al juny de 2017, Cutts va il·lustrar un vídeo (el segon) per a Moby i The Void Pacific Choir, "In This Cold Place", de l'àlbum *More Fast Songs About the Apocalypse*. En aquest vídeo es representen el consumisme, la cobdícia, la corrupció i, en definitiva, la nostra autodestrucció.

Hanging by a Thread, Catya Plate, Estats Units, 2013, 10 min, VOSE

Catya Plate, nascuda a Barcelona, viu i treballa a Nova York. *Hanging by a Thread* és el primer d'una trilogia de curtmetratges d'animació realitzats amb materials com ara pinces, fil i teixits cosits. L'artista descriu el seu treball com la creació d'una nova mitologia que compleix el paper de mecanisme de supervivència en temps difícils.

Symphony No. 42, Réka Bucsi, Hongria, 2013, 10 min, sense diàlegs

En 47 escenes, els animals desenvolupen emocions i comportaments humans per donar lloc a situacions surrealistes en un món mític i absolutament mancat de moralitat. Les situacions surrealistes estan basades en les interaccions dels humans amb la naturalesa.

Peripheria, David Coquard-Dassault, França, 2015, 12 min, sense diàlegs

Aquest viatge al centre d'un gran bloc de pisos abandonat a la perifèria retrata un paisatge urbà convertit en salvatge. David Coquard-Dassault és un director d'art, escenògraf i decorador que viu a París. Com la seva pel·lícula anterior, *Peripheria* és misteriosa, arrelada en un univers de paisatges suburbans desolats, dels quals sembla haver desaparegut tota presència humana. Aquesta falla existencial amb un toc surrealista adverteix dels perills que amenacen d'enfonsar la civilització.

The Change, Fabián Ribezzo, Itàlia, 2012, 15 min 17 s, sense diàlegs

Aquest curt explica d'una manera senzilla i divertida problemes i solucions relacionats amb el canvi climàtic (desforestació, extracció de recursos naturals, desastres...) i posa de manifest les diferències entre països rics i pobres i la incidència del sistema de producció i consum actual en les poblacions indígenes. Està produït pel Programa de les Nacions Unides per als Assentaments Humans (ONU-HABITAT).

Time Rodent, Ondrej Svadlena, França/República Txeca, 2015, 15 min, sense diàlegs

En un llunyà futur en què la nit ha eliminat el dia, els habitants d'un món que canvia sense parar s'alimenten únicament de llum artificial. Narra la història d'un món futur en una paràbola abstracta sobre la decadència gradual del món i la possible transformació evolutiva dels seus habitants. Ondrej Svadlena utilitza una impecable animació 3D per evocar fantasies apocalíptiques, connectades amb la cultura txeca pel seu humor fosc i sentit de l'absurd que es reflecteixen en l'atmosfera que crea.

10.- INFORMACIÓ GENERAL

Dates

Del 25 d'octubre de 2017 al 29 d'abril de 2018

Horari

De dimarts a diumenge i festius, d'11 a 20 h (tancat els dilluns no festius)

Horari especial: 24, 26 i 31 de desembre, 5 i 6 de gener, d'11 a 15h

Tancat: 25 de desembre i 1 de gener

Visites comentades

En català: diumenges a les 11.30 h

En castellà: dissabtes a les 11.30 h

Visites en grup

Visites comentades concertades per a grups d'adults i adaptades a diversos nivells escolars. Reserves: seducatiu@cccb.org / 933 064 135 / www.cccbeducacio.org

Preu

Entrada a l'exposició: 6 € / reduïda: 4 € per a jubilats, menors de 25 anys, famílies nombroses, famílies monoparentals i visites en grup (mínim 15 persones).

Entrada gratuïta per a menors de 12 anys, Amics del CCCB, jubilats titulars de la Targeta Rosa, aturats, carnet de Docent de la Generalitat de Catalunya, i diumenges de 15 a 20 h.

11.- CRÈDITS DE L'EXPOSICIÓ

Després de la Fi del Món és una exposició del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) en coproducció amb **FACT + BLUECOAT + RIBA NORTH** de Liverpool.

L'exposició es presenta al CCCB entre el 25 d'octubre de 2017 i el 29 d'abril de 2018.

DIRECTORA DEL PROJECTE

Rosa Ferré, Cap d'Exposicions i Activitats CCCB

COMISSARI

José Luís de Vicente

PROJECTES

Kim Stanley Robinson

Benjamin Grant

Unknown Fields Division (Kate Davies + Liam Young)

Charles Lim

Rimini Protokoll

Tomás Saraceno

Superflux

Natalie Jeremijenko

Amb la participació especial de Timothy Morton en el paper de Ministre del Futur

ADJUNT AL COMISSARIAT I COORDINACIÓ GENERAL

Miquel Nogués

COORDINACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Liliana Antonucci

amb la col·laboració d'Anna Plà i Claudia Machuca

DISSENY DE L'EXPOSICIÓ

Guillermo Santomà

DISSENY GRÀFIC DE L'EXPOSICIÓ

Raquel Quevedo

COORDINACIÓ DE LA PRODUCCIÓ I EL MUNTATGE

Servei d'exposicions del CCCB

Unitat de producció i muntatges del CCCB

MUNTATGE DE L'EXPOSICIÓ

Puigdellívol

PRODUCCIÓ GRÀFICA

Manual Color

PRODUCCIÓ INSTAL·LACIONS ARTÍSTIQUES

Green Line Gardens, Hidro SD_Alejandro Olariaga, Maud Gran Format, Massoni, Torrecilla Espais, i Central de Projectes

IL·LUMINACIÓ

Unitat de producció i muntatges del CCCB

AUDIOVISUALS

Realització de l'audiovisual Pensa't com a planeta

Toni Curcó

Coordinació, postproduccions i instal·lació dels audiovisuals

Departament d'audiovisuals del CCCB, amb la col·laboració de Sono

REGISTRE I CONSERVACIÓ

Unitat de registre i conservació del CCCB

TRANSPORT

TTI Grupo Bovis

ASSEGURANCES

Cogesa i Hiscox

DISSENY GRÀFIC DE LA COMUNICACIÓ

Diane Taro

Il·lustració Fito Conesa

I la col·laboració del CCCBLab, del CCCBEducació, del Centre de documentació i debats, del Servei de difusió i recursos externs i dels Serveis administratius i generals del CCCB.